

Protiv rasizma, ksenofobije, diskriminacije i netolerancije

Zajednička poruka Kofi Annana, Mary Robinson i Koïchiro Matsuure povodom Svjetskog dana slobode štampe 2001

Slobodna štampa je jedan od najbitnijih elemenata demokratskog društva, koje je samo po sebi preduslov za održiv socijalni i ekonomski razvoj.

Ova činjenica postala je sve šire shvaćena i prihvaćena tokom deset godina od 3. maja 1991. godine, kada su se afrički novinari okupili u prijestolnici Namibije, Windhoeku, na regionalnom seminaru u svrhu promovisanja nezavisnih i pluralističkih medija. Deklaracija iz Windhoeka postala je prvi korak u seriji aktivnosti, od regije do regije, kako bi se podržala sloboda ljudi da bilo gdje izraze svoje mišljenje i da pristupe raznolikim nezavisnim izvorima informacija.

Od 1991. godine štampa je u mnogim zemljama postala nezavisnija i više pluralistička. 'Frekvencije' su se liberalizovale. Novinari i ostali zaposleni u medijima postali su profesionalniji. A, zahvaljujući internetu, sve više ljudi dobilo je direktan pristup sredstvima masovnih komunikacija. Ove promjene pomogle su da se uspostavi i ojača demokratija u mnogim zemljama, omogućavajući građanima da se njihov glas čuje i da tako i oni utiču na odluke koje oblikuju njihove vlastite živote i budućnost njihovih zemalja.

Ipak, sloboda izražavanja još je uvijek slabašna i nikad se ne može smatrati gotovom stvari. U mnogim dijelovima svijeta danas joj prijete politički, ekonomski, finansijski, vojni, religijski ili čak kriminalni interesi. Novinari čiji rad izaziva takve interese u situaciji su da trpe zastrašivanja, nasilje, egzil, zatvor, pa čak budu izloženi i egzekuciji ili ubistvu.

U međuvremenu, mnoge etničke i religijske grupe – obično manjine – spriječene su da koriste medije da bi saopštile svoja gledišta ili izrazile svoj identitet.

Iskustvo je pokazalo da čak i najgnusniji režimi mogu steći podršku naroda ako uspiju da zauzdaju medije ili da manipulišu njima kako bi izazvali strah i mržnju među svojim građanima. Slobodni, nezavisni i pluralistički mediji moraju odigrati neophodnu ulogu u iskorijenjivanju rasizma i ksenofobije. Mi se nadamo da će ovogodišnja Svjetska konferencija protiv rasizma, ksenofobije, rasne diskriminacije i s njima povezane netolerancije naći način da ojača slobodne medije širom svijeta i da će podsjetiti medijske profesionalce na njihovu krucijalnu ulogu u obrazovanju javnosti, te gajenju mira i uzajamnog poštovanja među ljudima.

Na Svjetski dan slobode štampe 2001., pozivamo odgovorne ljude na svim nivoima da urade sve što mogu kako bi osigurali da novinari mogu obavljati svoj posao neometano i bez zastrašivanja, a da bi ljudi širom svijeta mogli imati koristi od slobodne razmjene ideja.

Apelujemo na novinare da se drže najviših standarda svoje profesije; da odbiju svoje umijeće stavljati u službu onima koji šire mržnju; i da uvijek podržavaju princip nepristrasnosti.

I apelujemo na međunarodnu zajednicu kao cjelinu da brani i štiti osnovno ljudsko pravo – pravo na informisanje bez cenzure, kroz bilo koji medij i bez obzira na granice.

Kofi Annan, generalni sekretar Ujedinjenih Nacija

Mary Robinson, visoki komesar UN-a za ljudska prava

Kod'chiro Matsuura, generalni direktor UNESCO-a